

De procedure m.b.t. in- en uitschrijven en andere veel gestelde vragen m.b.t. de kerkledenadministratie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland

De kerkledenadministratie van de Rooms-Katholieke Kerk

Een ledenadministratie is een belangrijk onderdeel van elke organisatie. Omdat sprake is van privégegevens moet hier zorgvuldig en volgens de wettelijke regels mee worden omgegaan. Regels over hoe bestanden moeten worden beheerd, hoe mensen zich in- en uit kunnen schrijven. Bij de Rooms-Katholieke Kerk gaat het in Nederland om de gegevens van enkele miljoenen mensen.

Deze notitie geeft antwoord op de vraag naar de procedures rond aan- en afmelden als parochiaan en kerklid en op andere veel gestelde vragen over de kerkledenadministratie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland.

Vastgesteld door de Nederlandse Bisschoppen
Utrecht, 19 februari 2013

Vooraf: enkele gebruikte termen, afkortingen en organisaties

* *Parochie*: “Een parochie is een bepaalde gemeenschap van christengelovigen, in een particuliere Kerk duurzaam opgericht, waarover de herderlijke zorg, onder het gezag van de diocesane Bisschop, aan een pastoor als haar eigen herder toevertrouwd wordt.” (canon 515 Wetboek van Canoniek Recht 1983).

In Nederland is een parochie als algemene regel territoriaal bepaald (vgl. canon 518 Wetboek van Canoniek Recht 1983). De postcode van het kerklid bepaalt bij welke parochie hij/zij hoort.

* *SILA*: Stichting Interkerkelijke Ledenadministratie

* *SILA Stip*: In de Gemeentelijke Basisadministratie staat achter de naam van iedere burger die door een bij de SILA aangesloten kerkgenootschap bij de SILA als kerklid is aangemeld een 'SILA-stip'. Het is niet letterlijk een stip, maar een digitaal kenmerk. Wanneer de betrokken burger verhuist of overlijdt, weet de gemeenteadministratie door de SILA-stip dat de mutatie ook moet worden doorgegeven aan de SILA. De gemeente weet zelf niet bij welk kerkgenootschap de betrokkene hoort, wel dat mutaties moeten worden doorgegeven aan de SILA. Bij de SILA weet men bij welke kerkgenootschap de betrokkene behoort en zo kan de SILA de binnengekomen mutatie doorgeven aan het kerkgenootschap waar het om gaat.

* *R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie*: Bureau dat de leden van de Rooms-Katholieke Kerk bijhoudt. De gegevens worden verkregen van de parochies en van de SILA.

Voor adressen: zie achterin deze notitie.

Procedure rond in- en uitschrijven

Vragen en antwoorden m.b.t. aan- en afmelden bij een parochie/de Rooms-Katholieke Kerk.

1. Onder welke parochie hoor ik?

Ieder kerklid hoort in principe als parochiaan bij de parochie waar hij/zij woont. Als er in uw directe omgeving meerdere parochies zijn, dan kunt op de website van het bisdom waarin u woont een hulpmiddel vinden om aan de hand van uw postcode te bepalen tot welke parochie uw huisadres hoort.

Hier volgt dan op de website een link naar de desbetreffende tool:

* Vind de parochie die hoort bij een adres.

Overigens kent de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland het fenomeen van de 'voorkeursparochie'. Dit betekent dat -wanneer u zich meer verwant voelt met een andere parochie dan die waarbinnen u woont- u zelf vrij bent om dat kenbaar te maken aan de parochie van uw voorkeur.

Inschrijven als parochiaan en kerklid

2. Hoe kan ik mijzelf of mijn kind als kerklid bij de parochie aanmelden?

Alle gedoopte kerkliden zijn in principe opgenomen in de kerklidenadministratie van de Rooms-Katholieke Kerk. Op het moment van aanmelding wordt een SILA-stip aangebracht bij uw naam in de Gemeentelijke Basisadministratie, zodat uw lidmaatschap bij verhuizing niet verloren gaat.

Belangrijk is het om uzelf of uw kind aan te melden bij de plaatselijke parochie als er sprake is van:

- nieuwe kerkliden. Kinderen die gedoopt worden of mensen die op latere leeftijd tot de Rooms-Katholieke Kerk toetreden, moeten als nieuw kerklid eenmalig door de parochie bij de SILA worden aangemeld. De burgerlijke overheid geeft dus ook geboorten van kinderen van ouders met een SILA-stip niet zelf door aan de kerkgenootschappen;
- een huwelijk tussen een katholieke en een niet-katholieke partner. Indien gewenst kan ook de niet-katholieke partner in de kerklidenadministratie worden opgenomen.
- herinschrijven (zie verder bij vraag 13).

3. Hoe bereik ik dat ik weliswaar parochiaan en kerklid blijf, maar niet meer word benaderd door de parochie?

Wanneer een parochiaan op een bepaald moment van de parochie geen post, parochieblad of andere informatie meer wil ontvangen en ook niet meer door de parochie benaderd wil worden voor een financiële bijdrage, dient men dat per brief schriftelijk kenbaar te maken aan de parochie. Men komt dan in een 'niet-actief'-bestand.

Nota bene: Men blijft in dit geval formeel wel ingeschreven als parochiaan en lid van de Rooms-Katholieke Kerk.

4. Hoe voorkom ik dat mijn gegevens bekend zijn bij de gemeente?

Door een SILA-stip is in de Gemeentelijke Basisadministratie alleen bekend dat u lid bent van een kerkgenootschap, maar niet van welk kerkgenootschap. Als iemand nu wel parochiaan wil blijven, maar niet wil dat dit bekend is bij de burgerlijke gemeente in de Gemeentelijke Basisadministratie, dan kan hij/zij dat kenbaar maken aan de parochie. De SILA wordt dan gevraagd de koppeling met de Gemeentelijke Basisadministratie te verbreken. Een en ander betekent wel dat een parochiaan voortaan zelf verantwoordelijk is voor aanmelding bij een nieuwe parochie wanneer hij/zij verhuist.

Uitschrijven als parochiaan en kerklid

5. Hoe kan ik uitgeschreven worden als parochiaan ?

Als een parochiaan niet meer als zodanig ingeschreven wil staan, moet hij/zij dat middels een brief schriftelijk kenbaar maken bij de parochie waarin hij/zij woont. De parochie verwijderd vervolgens de persoonsgegevens van de desbetreffende persoon uit het eigen bestand en meldt hem/haar tevens af bij de SILA. Na een verhuizing zal deze persoon dan ook niet meer benaderd worden.

Nota bene: Men wordt in dit geval weliswaar uitgeschreven als parochiaan, maar blijft formeel wel lid van de Rooms-Katholieke Kerk.

6. Hoe kan ik definitief uitgeschreven worden als lid van de Rooms-Katholieke Kerk?

Er zijn mensen voor wie het uitschrijven uit een parochie niet afdoende is. Zij willen ook dat er een aantekening gemaakt wordt in het doopregister van de doopparochie dat hij/zij is uitgeschreven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk. In dat geval moet men dit ook in de brief (zoals bij vraag 5 genoemd) aan de pastoor van de parochie waar men woont, kenbaar maken.

Noodzakelijk is dat men nauwkeurig aangeeft in welke parochie (naam van de parochie [dus niet van de parochiekerk] en plaatsnaam) men indertijd is gedoopt (zie ook een modelformulier aan het eind van dit document).

De pastoor van de parochie waar men woont zal in een brief nog eens wijzen op de gevolgen van het zich definitief uitschrijven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk. Voorts zal hij de betreffende persoon het aanbod doen van een pastoraal gesprek. Blijft hij/zij bij het besluit om zich definitief uit te schrijven of reageert hij/zij niet binnen een termijn van twee weken na het ontvangen van de brief van de pastoor, dan zal de parochie-administratie de uitschrijving verwerken en -indien de doopparochie is aangegeven en deze op basis daarvan traceerbaar is- de doopparochie informeren. De pastoor van de doopparochie maakt vervolgens een aantekening in het doopregister dat de betreffende persoon definitief is uitgeschreven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk.

7. Welke zijn de consequenties van het definitief uitgeschreven zijn als lid van de Rooms-Katholieke Kerk ?

Als men middels een brief (zie vraag 5) schriftelijk kenbaar heeft gemaakt dat men een aantekening in het doopregister wil dat men definitief uitgeschreven is en men

blijft bij dit besluit na (het aanbod van) een pastoraal gesprek, dan betekent dit dat men bijvoorbeeld:

- geen sacramenten meer kan ontvangen;
- geen doopouder kan zijn (peter of meter);
- niet meer lid van een bestuur van parochie of kerkelijke instelling kan zijn;
- geen kerkelijke uitvaart krijgt, tenzij bij uitzondering.

Te allen tijde kan iemand terugkomen op zijn/haar beslissing om zich definitief te laten uitschrijven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk. Alvorens deze uitschrijving ongedaan kan worden gemaakt, is een gesprek met de pastoor van de parochie vereist.

Andere veel gestelde vragen over de kerkledenadministratie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland

8. Ik ben als kind gedoopt maar kom nooit in de kerk. Ben ik dan toch parochiaan en kerklid?

Ja, iedereen die gedoopt is in een Rooms-Katholieke Kerk is katholiek en lid van de Rooms-Katholieke Kerk. Het doopsel wordt vermeld in het doopboek. Dan worden ook de gegevens opgenomen in de parochiële kerkledenadministratie. Wanneer iemand het contact met de Rooms-Katholieke Kerk verloren heeft of wanneer hij/zij de parochie waar hij/zij woont niet (meer) financieel steunt, blijf hij/zij toch parochiaan en kerklid.

9. Hoe komt de parochie aan mijn gegevens?

Elke parochie is voor de gegevens van haar kerkledenadministratie afhankelijk van twee bronnen: haar eigen parochianen en (eenmaal ingeschreven) het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie, die over mutaties door de SILA wordt geïnformeerd. Van parochianen wordt verwacht dat zij zelf de parochie berichten over bijvoorbeeld de geboorte van een kind, (hernieuwde) betrokkenheid van een persoon bij de parochie, huwelijk met een niet-ingeschreven partner enz.

Het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie informeert de parochies in Nederland over allerlei soorten wijzigingen. Denk hierbij aan veranderingen in de burgerlijke staat, verhuizen of overlijden van mensen die staan ingeschreven bij de Rooms-Katholieke Kerk. Het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie krijgt deze wijzigingen van de Stichting Interkerkelijke Ledenadministratie (SILA). Deze stichting krijgt de gegevens op haar beurt weer van de Gemeentelijke Basisadministratie (beter bekend als het bevolkingsregister) vanwege de zogenaamde SILA-stip.

10. De parochie heeft mijn gegevens geregistreerd maar niet dat ik een kind kreeg. Hoe kan dat?

De aangifte van een geboorte wordt niet door de Gemeentelijke Basisadministratie via de SILA aan een kerkgenootschap verstrekt. Het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie verstrekt alleen gegevens/mutaties van mensen die al eerder door hun parochie zijn aangemeld en bij wie een zogenaamde SILA-stip is geplaatst. Een pasgeboren baby wordt dus niet automatisch opgenomen in de kerkledenadministratie, ook al staan de ouders als rooms-katholiek geregistreerd.

Pas wanneer het kind in de parochie wordt gedoopt, plaatst de pastoor een aantekening in het doopregister en worden de gegevens opgenomen in de kerkledenadministratie. Via het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie meldt de

parochie het kind aan bij de SILA zodat de SILA-stip geplaatst kan worden. Vanaf dat moment ontvangt de parochie steeds bericht als zich wijzigingen voordoen.

11. Kan ik als parochiaan passief lid blijven?

Indien iemand op een bepaald moment van zijn/haar parochie geen post, parochieblad of andere informatie meer wenst te ontvangen en ook niet meer door de parochie benaderd wil worden voor een financiële bijdrage, maar zich toch niet wil uitschrijven als parochiaan en kerklid, dan dient hij/zij dat per brief schriftelijk kenbaar maken aan de parochie. Men wordt dan in een 'niet-actief' bestand opgenomen.

Nota bene: Men blijft in dit geval formeel wel ingeschreven als parochiaan en lid van de Rooms-Katholieke Kerk.

12. Kan ik van de SILA-stip af?

Indien iemand wel parochiaan en kerklid wil blijven, maar het niet op prijs stelt dat dit op een of andere wijze bij de overheid staat geregistreerd, dan dient men dit per brief schriftelijk aan de parochie kenbaar te maken. Dan blijft men wel parochiaan en kerklid, maar wordt bij de SILA afgemeld. De SILA-stip wordt uit de Gemeentelijke Basisadministratie verwijderd. Een en ander betekent wel dat men zich zelf na een verhuizing moet melden bij een andere parochie. De parochiaan kan ook rechtstreeks bij de SILA schriftelijk bezwaar maken tegen registratie.

13. Kan ik weer opnieuw toetreden tot de Rooms-Katholieke Kerk?

Iemand die om welke reden dan ook eerder heeft kenbaar gemaakt niet meer ingeschreven te willen staan bij de parochie, kan dat besluit eenvoudig herroepen door dit per brief schriftelijk aan de parochie kenbaar te maken. De parochie vraagt indien nodig om nadere gegevens.

Wanneer iemand zich ook definitief heeft laten uitschrijven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk en daarvan een aantekening heeft laten maken in het doopregister van de parochie waar men is gedoopt, is het vereist daarover in gesprek te gaan met de pastoor van de parochie.

14. Kan de doop ongedaan gemaakt worden?

De pastoor van de parochie waar iemand is gedoopt, kan in het doopregister aantekenen dat hij/zij is uitgeschreven als lid van de Rooms-Katholieke Kerk. Wat een parochie niet kan is de gegevens van deze gedoopte uit het doopregister verwijderen. De Rooms-Katholieke Kerk stelt zich op het standpunt dat de doop eenmalig en onomkeerbaar is.

15. Ik ben verhuisd maar wil in mijn vorige parochie actief blijven. Kan ik daar ook als parochiaan geregistreerd blijven staan?

In de kerkledenadministratie van een parochie staan alleen de rooms-katholieken ingeschreven die binnen de parochiegrenzen wonen. Zij zijn -om het zo te zeggen- parochianen van de territoriale parochie. Wanneer zij verhuizen naar een andere parochie, worden zij via het R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie automatisch ingeschreven in de nieuwe parochie waar zij zijn komen te wonen. Willen zij echter parochiaan van hun oude parochie blijven of parochiaan van een andere parochie worden, dan dienen zij zich zelf te melden bij deze parochie. Hier worden zij dan met de vermelding 'voorkeursparochiaan' geregistreerd; zij blijven echter als 'parochiaan' ook ingeschreven in de administratie van de parochie waar zij wonen. De territoriale parochie zal hier rekening mee houden en hen dus veelal niet zelf actief benaderen.

16. Kan ik als parochiaan/kerklid mijn gegevens rechtstreeks via bijvoorbeeld internet inzien?

Het rechtstreeks inzien van persoonsgegevens in de kerkledenadministratie is voor een parochiaan niet mogelijk, noch via een computer noch bij het parochiesecretariaat. Volgens het *Reglement Bescherming Persoonsgegevens Parochies* hebben parochianen wel recht op inzage in hun door de parochie geregistreerde persoonsgegevens. Voor inzage en correctie van hun persoonsgegevens verwijst dit Reglement parochianen naar de eigen parochie, waar zij een schriftelijk verzoek kunnen indienen.

Wanneer een parochiaan als betrokkene of als wettelijk vertegenwoordiger (van kinderen die nog geen 16 jaar zijn) om inzage verzoekt, zal het kerk-/parochiebestuur hem/haar op een duidelijke en begrijpelijke manier informeren of en zo ja, welke gegevens worden gebruikt.

Op grond van de *Wet Bescherming Persoonsgegevens* zijn aan het verkrijgen van inzage de volgende voorwaarden verbonden:

- Het kerk-/parochiebestuur moet kunnen vaststellen dat de betrokken parochiaan de persoon is op wie de persoonsgegevens betrekking hebben;
- De parochiaan kan alleen een inzageverzoek indienen als hij/zij 16 jaar of ouder is.

Bijlage: Modelformulier verzoek tot kerkverlating

Adressen

Stichting Interkerkelijke Ledenadministratie (SILA)
Postbus 209
6700 AE Wageningen
E-mail: info@sil.nl

R.-K. Bureau voor de Ledenadministratie
p/a Postbus 215, 6130 AE te Sittard
E-mail: leden@ipal.nu